

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

KATALOG STANDARDOV STROKOVNIH ZNANJ IN SPRETNOSTI ZA NACIONALNO POKLICNO KVALIFIKACIJO

VODNIK/VODNICA V NARAVI IN KRAJINI

1. IME IN KODA KATALOGA STANDARDOV STROKOVNIH ZNANJ IN SPRETNOSTI

Vodnik/vodnica v naravi in krajini (2237525011)

Klasius-P16: Naravno okolje in divje živali (0522)

Klasius-SRV: Peta raven: Izidi, certifikatni sistem NPK (25000)

Raven kvalifikacije: SOK 5, EOK 4

2. POTREBNA STROKOVNA ZNANJA IN SPRETNOSTI IN POSEBNI POGOJI, KI JIH MORA IZPOLNJEVATI OSEBA, KI ŽELI PRIDOBITI POKLICNO KVALIFIKACIJO

2.1. Strokovna znanja in spretnosti

Glej poklicni standard Vodnik/vodnica v naravi in krajini 22375250 in točko 11 tega kataloga.

2.2. Posebni pogoji, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi pridobiti poklicno kvalifikacijo

Ni posebnih pogojev.

3. POVEZANOST S PROGRAMI ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE

4. NAČINI PREVERJANJA STROKOVNIH ZNANJ IN SPRETNOSTI

4.1. POTRJEVANJE

V postopku svetovanja kandidat pripravi osebno zbirno mapo, ki jo komisija ovrednoti, in če je kandidat v njej predložil verodostojna, veljavna in ustrezna dokazila o znanjih, spretnostih in kompetencah iz poklicnega standarda, lahko komisija:

1. prizna znanja in spretnosti poklicnega standarda v celoti,
2. prizna znanja in spretnosti poklicnega standarda delno in določi tista znanja, spretnosti in kompetence, ki jih bo preverjala,
3. ne prizna nobenih znanj in spretnosti poklicnega standarda, ker kandidat ne dokazuje nobenih znanj, spretnosti in kompetenc iz poklicnega standarda, in bo smiselno preverjala celotni poklicni standard.

4.2. NAČINI PREVERJANJA STROKOVNIH ZNANJ IN SPRETNOSTI

- pisno preverjanje
- praktično preverjanje z zagovorom

Kandidat na neposredno preverjanje prinese strokovno nalogo - izdelan načrt vodenja v naravi in krajini za določeno ciljno skupino po lastni izbiri.

Strokovna naloga - Načrt vodenja v naravi in krajini je pripravljena v pisni obliki in vsebuje elemente, ki so opredeljeni v točki 11 kataloga, v nalogi za neposredno preverjanje z naslovom »Pripravi načrt vodenja v naravi in krajini po lastni izbiri«.

Kandidat v simulirani situaciji izvede vodenje v naravi po pripravljenem načrtu, ki traja največ 20 minut. Ob tem opravi zagovor.

Kandidat lahko strokovno nalogo - Načrt vodenja v naravi in krajini priloži k osebni zbirni mapi (v postopku svetovanja).

5. MERILA PREVERJANJA

	Načini preverjanja	Delež (%)
A	pisno preverjanje	40 %
B	praktično preverjanje z zagovorom (izvedba vodenja v naravi in krajini)	60 %

Merila ocenjevanja sestavin delovnega procesa

A. Pisno preverjanje

Merila ocenjevanja	Delež %
--------------------	---------

Merila ocenjevanja	Delež %
strokovnost odgovorov	25
poznavanje vsebin Kodeksa obiska v naravi	50
poznavanje zakonskih podlag	25
SKUPAJ	100

B. Praktično preverjanje z zagovorom – izvedba vodenja v naravi in krajini

Področje ocenjevanja	Merila ocenjevanja	Delež %
1. načrtovanje	- upoštevanje predpisanih elementov za pripravo strokovne naloge	20
	- zagotavljanje predhodnega pregleda poti in priprave ustreznih pripomočkov	
2. izvedba	- prilagojenost naloge izbrani ciljni skupini	50
	- upoštevanje zaporedja delovnih postopkov	
	- upoštevanje ukrepov za zagotavljanje varnosti pri delu (lastne in udeležencev)	
	- upoštevanje predpisov o varstvu okolja, ohranjanju narave, kodeksa obiska v naravi	
	- kakovost finančnega, tehničnega in vsebinskega načrta	
3. zagovor	- kakovost interpretacije vsebine načrta	30
	- upoštevanje časovnice	
	- kakovost predstavitve območja in ciljev vodenja	
	- raven poznavanja naravoslovja	
SKUPAJ	- komunikacijske veščine	100
	- izvirnost	

Izločilna merila:

- Ni izločilnih meril.

6. POKLIC OZIROMA SKLOPI ZADOLŽITEV V OKVIRU POKLICA, KI JIH JE MOGOČE OPRAVLJATI PO PRIDOBLENI POKLICNI KVALIFIKACIJI IN KODA

7. RAVEN ZAHTEVNOSTI DELA

(V)

8. PRILAGODITVE ZA OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI

Ni prilagoditev za osebe s posebnimi potrebami.

9. MATERIALNI IN KADROVSKI POGOJI, KI JIH MORAJO IZPOLNJEVATI IZVAJALCI POSTOPKOV ZA UGOTAVLJANJE IN POTRJEVANJE POKLICNIH KVALIFIKACIJ

Materialni pogoji

Izvajalec mora za vsako izvedbo preverjanja zagotoviti realno okolje za preverjanje v naravi.

Izvajalci postopkov ugotavljanja in potrjevanja poklicnih kvalifikacij morajo zagotavljati informiranje in svetovanje kandidatom z usposobljenim svetovalcem.

- prostor za preverjanje s tehnično opremo, kot npr. računalnik s spletnim dostopom in sredstva za izvedbo predstavitve ter sanitarijami,
- pripomočki za izvajanje vodenja v naravi (lupa, kartografski material, kompas, daljnogled, svetilka, določevalni ključi s področja flore in favne ...).

Kadrovski pogoji

Licenco za člana komisije za preverjanje in potrjevanje nacionalne poklicne kvalifikacije lahko pridobi, kdor izpolnjuje predpisane pogoje z zakonom, ki ureja Nacionalne poklicne kvalifikacije.

Komisijo sestavljajo trije člani, od katerih ima:

- en član izobrazbo najmanj na ravni SOK 7 s področja naravoslovja ali biotehnike (Klasifikacija ARRS[1]) in pet let delovnih izkušenj v javni službi varstva narave ali opravljanja upravnih nalog na področju varstva narave,
- en član izobrazbo najmanj na ravni SOK 7 s pridobljeno licenco za izvajanje svetovanja v kmetijstvu ali gozdarstvu in
- en član izobrazbo najmanj na ravni SOK 5 in izpeljanih najmanj 15 vodenj ljudi v naravi in krajini različnim ciljnim skupinam ali ustrezno listino vodnika, ki se izkazuje z izpisom iz uradnih evidenc.

10. ČASOVNA VELJAVNOST IZDANIH CERTIFIKATOV

Ni časovne omejitve.

11. STANDARDI STROKOVNIH ZNANJ IN SPRETNOSTI

Ključna dela	Znanja in spretnosti	Naloge za preverjanje
izdela izvedbeni načrt vodenja v naravi in krajini za določeno ciljno skupino	<ul style="list-style-type: none"> • kratkoročno in dolgoročno načrtuje svoje delo • pripravi lokacijski, vsebinski, varnostni, tehnično-organizacijski in finančni načrt izvedbe vodenja za ciljno skupino 	<p>Pripravi načrt vodenja v naravi in krajini po lastni izbiri - glej točko 4.2. kataloga</p> <ul style="list-style-type: none"> • opredeli ciljno skupino • navede ključna sporočila vodenja (cilji in namen) • opredeli načina zagotavljanja varnosti (udeležencev in lastne varnosti) • predstavi območja načrta vodenja (splošni opis in posebnosti območja, npr. biotske raznovrstnosti, krajine, naravnih vrednot, tradicionalne rabe naravnih virov) soočanja z okoljskimi izzivi trajnostnega razvoja) • opredeli načrt poteka vodenja (zemljevid z vrisano traso poti in 3–5 predstavitevniimi točkami) • opredeli tehnični/organizacijski načrt vodenja oz. popis vodenja s časovnico (redosled in trajanje posameznih aktivnosti) npr.: • prihod, • predstavitevni del, • morebitna vprašanja udeležencev, • odhod, • promocija, • dokumentacija/morebitna dovoljenja, ki so potrebna za izvedbo) • opredeli vsebinski načrt vodenja (opredelitev aktivnosti glede na časovnico, opis aktivnosti, ki vključuje interpretacijo z opisom izvedbe metode dela z namenom doživljanja na posamezni točki (dejstva, postavitve, pripomočki, pomenskost, sredstva, npr. primerjava, poosebitev, primer, nasprotje ...) • opredeli finančni načrt vodenja (oblikovanje cene storitve vključno z izračunom stroškov, davkov, prispevkov in drugimi dajatvami) ter upoštevanje koncepta trajnostnega razvoja (npr. upoštevanje priporočil za trajnostno organizacijo dogodkov) • navede vire uporabljenih informacij
vodi v naravi in krajini različne ciljne skupine	<ul style="list-style-type: none"> • sledi informacijam o biotski raznovrstnosti, o naravnih vrednotah in krajini ter okoljskih izzivih trajnostnega razvoja na območju vodenja • upošteva koncept trajnostnega razvoja z vidika gospodarnega ravnanja z viri in družbene odgovornosti ter okoljskega vidika • predstavlja tradicionalno znanje in veščine na območju vodenja • se orientira v prostoru • vodi določeno ciljno skupino skladno s pripravljenim načrtom vodenja • javlja kršitve (npr. okoljska, naravovarstvena, požarna varnost) pristojnim službam • sodeluje z upravljavci zavarovanih območij, lokalno skupnostjo in lokalnim prebivalstvom pri vodenju skupin v naravi • spoštuje kodeks Obisk v naravi • pozna osnove naravoslovja in ohranjanja biotske raznovrstnosti naravnih vrednot in krajine • pozna in razume osnove sistemske povezanosti različnih komponent trajnostnega razvoja ter osnove trajnostnega delovanja za soočanje s pritiski na okolje in naravo 	<p>Predstavi lokacijski, tehnično-organizacijski in finančni načrt izvedbe vodenja za ciljno skupino.</p> <p>V simulirani situaciji na podlagi lastnega pripravljenega načrta vodenja izvede vodenje v naravi in krajini za določeno ciljno skupino:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opredeli in obiskovalcem predstavi vsebino načrta vodenja • pojasni najverjetnejše dejavnike tveganja v konkretni situaciji, ki jih mora upoštevati z vidika varstva pri delu in varstva okolja • opredeli gospodarno in trajnostno rabo virov • na podlagi simulacije interpretira izbrane elemente vodenja (glej nalogo: interpretira objekt(e) in/ali območje določeni ciljni skupini na podlagi lastnega načrta vodenja v okviru izvedbe vodenja) • upošteva predpise s področja varstva okolja • opiše ukrepe za zagotavljanje varstva zdravja udeležencev pred nalezljivimi boleznimi ter drugimi nevarnostmi na območju vodenja <p>Po izboru komisije pojasni naslednje pojme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • biotska raznovrstnost

- pozna ključne določbe zakonskih predpisov s področja varstva narave, ki opredeljujejo njegovo delo
- pozna stanje infrastrukture na območju vodenja
- pozna ključne vsebine ustanovitvenega akta in načrta upravljanja v primeru vodenja na zavarovanem območju

- domorodna vrsta
- habitat
- oblikovana narava
- ohranjanje narave
- okrnitev narave
- populacija
- rastlinska in živalska vrsta
- tujerodna vrsta
- invazivna vrsta
- endemična vrsta
- odvzem rastlin oz. živali iz narave
- doselitev in ponovna naselitev živalske ali rastlinske vrste
- geotop
- ekosistem
- habitatni tip
- ekološko pomembno območje
- posebno varstveno območje (Natura 2000)
- krajina
- ekosistemske storitve
- naravno ravnovesje
- tla
- naravne nesreče
- podnebne spremembe, blaženje (tudi z ekosistemskimi storitvami) in prilagajanje
- trajnostni razvoj, sistemska povezanost njegovih ključnih komponent (razsežnosti)

Opiše:

- splošni varstveni režim za rastlinske in živalske vrste ter njihove habitate
- usmeritve za aktivnosti v naravi
- osnovne varstvene cilje in pravila ravnanja na posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000)
- osnove pravil ravnanja s prostoživečimi rastlinami in živalmi ter trajnostnega gospodarjenja z njimi

Pojasni zavarovane oziroma značilne rastlinske ter živalske vrste:

- našteje glavne skupine zavarovanih vrst rastlin in živali (višje sistematske kategorije oz. ekosistemske skupine)
- našteje vsaj 10 v Sloveniji zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst

Pojasni kršitve v naravnem okolju:

- prepozna morebitne kršitve in jih našteje (npr. vožnja z motornimi vozili, kurjenje, odlaganje odpadkov, vznemirjanje in odzemanje zavarovanih vrst ...)
- prepozna morebiten pojav (invazivnih) tujerodnih vrst
- opiše način/postopek obveščanja pristojnih organov ob zaznanih kršitvah ter o stanju na terenu

Našteje in opiše glavne dejavnike ogrožanja biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot.

Našteje vsaj pet invazivnih tujerodnih vrst v slovenskem prostoru.

Našteje dejavnike ogrožanja vrst, habitatov in naravnih vrednot na področju vodenja.

Pojasni ključne od človeka povzročene (antropogeni) dejavnike ogrožanja biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot (npr. podnebne spremembe) na področju vodenja.

Po izboru komisije opiše odnose med abiotskimi in biotskimi dejavniki ekosistema na konkretnem primeru:

- vloga geološke podlage
- nastanek tal in njihova vloga
- kroženje energije v ekosistemu
- vodni cikel
- primarna in sekundarna produkcija
- prehranjevalne verige (opis primera)
- razgradnja
- tekmovanje
- plenilstvo
- sožitje
- priskledništvo
- zajedavstvo

Pojasni pojem zavarovanih vrst:

- navede zakonsko opredelitev zavarovane živalske in rastlinske vrste
- opiše varstveni režim za zavarovane živalske in rastlinske vrste
- navede kategorije ogroženosti živalskih in rastlinskih vrst

Pojasni pomen naravnih vrednot:

- navede definicijo in opiše status naravne vrednote
- našteje pravila ravnanja in obiskovanja naravnih vrednot
- našteje, kaj sodi med naravne vrednote
- našteje najmanj 10 tipičnih naravnih vrednot v slovenskem prostoru

Pojasni osnove geologije ter varstvo mineralov in fosilov:

- pojasni pojem naravna vrednota: mineral in fosil ter ravnanja v primeru najdbe
- pojasni nastanek kamnin (kamninski krog) in kamnino, tvorne minerale
- povzame proces fosilizacije
- razvrsti osnovne/tipične kamnine
- prepozna osnovne oblike površja v Sloveniji

Pojasni ureditev vožnje v naravnem okolju:

- opiše ureditev vožnje z vozili na motorni pogon in vožnje s kolesi v naravnem okolju
- našteje, za katera vozila velja ureditev
- našteje prepovedi
- našteje, za katera naravna okolja velja ureditev
- opiše omejitve glede parkiranja

Pojasni pomen zavarovanih območij:

- predstavi razliko med ožjimi in širšimi zavarovanimi območji
- našteje druga varstvena območja (posebna varstvena območja - Natura 2000 in mednarodno varovana območja - UNESCO, MAB, Ramsar)
- opiše narodni, regijski, krajinski park

Pojasni načine ravnanja v zavarovanih območjih:

- splošni varstveni režim
- posebni varstveni režim na območju vodenja
- upravljanja zavarovanega območja

Uporablja javnodostopne naravovarstvene registre in atlase:

- register naravnih vrednot
- naravovarstveni atlas
- atlas okolja
- druga orodja po izbiri

Pojasni smernice kodeksa Obisk v naravi po izboru komisije:

		<ul style="list-style-type: none"> • pomen kodeksa Obisk v naravi • razloge zahtevanega obnašanja <p>Pojasni pomen/namen infrastrukture v naravi/krajini:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navede značilne objekte, naprave in označbe v območju vodenja • opredeli njihov namen in vlogo <p>Pojasni lastninsko pravico v naravi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem in opredelitev prostega dostopa • pojem lastnine prostoživečih rastlin, živali ter mineralov in fosilov <p>Pojasni značilnosti kulturne krajine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodovino nastanka kulturne krajine na območju vodenja • prvine v kulturni krajini, ki sestavljajo vzorce in okarakterizirajo ali naredijo krajino prepoznavno (ploskve, linije, točke, oblikovanost površja, člene: vloga tal in voda, posamezna drevesa, mejice, grmišča, mlake, terase; veleposesti, drobne posesti, celke, agrarna reforma) • predstavi zgodbe o nastankih krajinskih prvin na območju vodenja
<p>interpretira naravo/naravne vrednote/biotsko raznovrstnost/krajino različnim ciljnim skupinam</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozna ključne objekte in dejavnosti na območju vodenja • uporablja sredstva, pristope in metode interpretacije na območju vodenja in jih prilagaja glede na ciljno skupino • pozna osnovna načela in pristope vzpostavljanja odnosov ter različne načine nagovarjanja drugih (npr. gozdna pedagogika, pripovedovanje zgodb, doživljanja narave ...) • interpretira objekt(e) in/ali območje vodenja 	<p>Interpretira objekt(e) in/ali območje določeni ciljni skupini na podlagi lastnega načrta vodenja v okviru izvedbe vodenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • določi metodo interpretacije za opredeljeno ciljno skupino • opredeli sredstva glede na izbrano metodo interpretacije • interpretira objekt(e) in/ali območje vodenja glede na določeno metodo • zagotavlja zanimiv način podajanja vsebine interpretacije

<p>ozavešča obiskovalce o pomenu ohranjanja naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in krajine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posreduje informacije o pomenu ohranjanja biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in krajine na območju vodenja • posreduje informacije o tradicionalnem znanju in veščinah na območju vodenja • posreduje informacije o načinih soočanja z okoljskimi izzivi trajnostnega razvoja na območju vodenja (npr. dobre prakse s področja URE in OVE, trajnostne mobilnosti in gradnje, prilagajanja na podnebne spremembe, krožnega gospodarstva in ravnanja z odpadki, ekološkega kmetovanja ...) • sodeluje pri načrtovanju informacijskih postaj, razstav, označb, tematskih poti in druge informacijske infrastrukture 	<p>Po izboru komisije v simulirani situaciji informira obiskovalce o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naravnih vrednotah na območju vodenja • biotski raznovrstnosti na območju vodenja • pomenu ohranjanja biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot za ekosisteme ter pojasni koristi za človeka (ekosistemske storitve) <p>Na izbranem območju vodenja kandidat po lastni izbiri predstavi eno ali več od spodaj naštetih značilnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osnovne/značilne drevesne vrste • osnovne/značilne zelne rastline • osnovne/značilne živalske vrste • naravne vrednote • opis ekologije, posebnosti • izjemne osebke (npr. najvišje, najstarejše drevo, učinkovine rastlin ipd.) <p>Po lastnem izboru predstavi enega izmed naslednjih osebkov/objektov (rastlino, žival, habitat, ekosistem ipd. - ali naravno vrednoto)</p> <ul style="list-style-type: none"> • poda informacijo o biologiji in ekologiji vrste, morebitnih posebnostih populacije, osebka ali naravne vrednote • poda informacije o ogroženosti, redkosti, načinih varovanja ... • pravilno ravna z osebkom/objektom med predstavitvijo <p>Glede na značilnosti izbranega območja vodenja izpostavi in pojasni značilno tradicionalno rabo, kot npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tradicionalno zdravilstvo (npr. uporaba in učinkovine zdravilnih rastlin in živalskih produktov) • polharjenje • čebelarstvo in čebelji izdelki • sadjarstvo, vinogradništvo, hmeljarstvo ... • lov, ribolov • rabo lokalnega materiala (npr. kamen - suhozidi, kritina ipd.), žganje apna • rekreativno nabiranje naravnih dobrin • trajnostno gospodarjenje z gozdom • rabo lesa (oglarjenje, izdelki za domačo rabo, orodje ipd.) • destilacija in priprava izvlečkov iz gozdnih sadežev (npr. eterična olja, hidrolati, likerji, borovničevec, brinjevec) • morebitne nevarnosti (strupene rastline in živali, gobe itd.) • zakonske omejitve in nevarnosti prekomernega rekreativnega nabiranja naravnih dobrin <p>Predstavi dobre prakse soočanja z okoljskimi izzivi trajnostnega razvoja, ki obstajajo na območju vodenja, kot npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • URE in OVE • trajnostna mobilnost • trajnostna gradnja • prilagajanje podnebnim spremembam • krožno gospodarstvo, ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami • ekološko kmetovanje in druge naravi prijazne prakse
---	---	--

12. LITERATURA, STROKOVNO GRADIVO

- Akti o zavarovanih območjih (Ustanovitveni akt in načrt upravljanja zavarovanega območja –izbrane vsebine v primeru, da kandidat vodi na zavarovanem območju). Vsako zavarovano območje ima svoj akt. Do ustanovitve zavarovanega območja

- pride na podlagi 53. člena ZON.
- Atlas okolja: http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
 - Berginc, M., Kremesec-Jevšenak, J., Vidic, J. (2006). Sistem varstva narave v Sloveniji. Ljubljana, MOP.
 - Bogataj, N. (ur.) (2013). Znamenja trajnosti. Ljubljana, Andragoški center Slovenije.
 - Cornell, J. (1994). Približajmo naravo otrokom. Celje, Mohorjeva družba.
 - Doživljanje gorskih prelazov in dolin (Priročnik za načrtovanje interpretacije dediščine ob gorenjskem delu ceste na Vršič): https://www.cipra.org/sl/publikacije/prirocniksmertNP/Prirocnik_nactovanje%20interpretacije%20CIPRA.pdf/inline-download
 - Ekošola, tematski sklop Podnebne spremembe, izobraževalno gradivo/priročnik na temo podnebnih sprememb: <https://ekosola.si/wp-content/uploads/2019/09/PODNEBNE-SPREMEMBE-2018-2019.pdf>
 - Fitzsimons, C. (1997). 50 zamisli za otroke v naravi. Radovljica, Didakta, 96 strani.
 - Gozdna pedagogika: <http://gozdna-pedagogika.si/>
 - Györek, N. Otroci potrebujemo gozd (gozdna popotnica). Vrtec Antona Medveda Kamnik in Inštitut za gozdno pedagogiko.
 - Györek, N. (2020). Gozdne ideje izpod listne odeje – mapa.
 - Hecker, F. (2007). Živalski sledovi. Kranj, Založba Narava, 140 strani.
 - Ham, S. (1992). Environmental Interpretation: A Practical Guide for People with Big Ideas and Small Budgets. Fulcrum Publishing, 456 strani.
 - Hammerman, D. R., Hammerman, W. M. & Hammerman, E. L. 2001. Teaching in the outdoors. Fifth edition. Danville, USA, Interstate Publishers, Inc.
 - Jeršek, M. in drugi. (2009). Evolucija Zemlje in geološke značilnosti Slovenije. Ljubljana, Prirodoslovni muzej Slovenije.
 - Kaplja, Š. (2017). Gozdna knjiga, Vaje globoke ekologije za pristno povezavo z naravnim svetom, Radomlje: Terra Anima, društvo za globoko ekologijo.
 - Kodeks obiska v naravi <https://www.taborniki.si/projekti/kodeks-obisk-v-naravi/>
 - Kučan, A. (1998). Krajina kot nacionalni simbol, znanstvena monografija, Ljubljana, Znanstveno in publicistično središče.
 - Ludvig, T. (2014). Vodnik interpretator. Doživetjem dediščine dajemo smisel. Bildungswerk interpretation, Werleshausen.
 - Mahne, L., Mahne, T., Starič, M., Stojanovič, T. (2010). Identiteta je tudi interpretacija preteklosti.
 - Slovenska mreža za interpretacijo dediščine. Cerknica, Notranjski ekološki center – NEC.
 - Marentič Požarnik, B. (2000). Psihologija učenja in pouka. Ljubljana, DZS.
 - Naravovarstveni atlas: <https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/>
 - Ogrin, D. (1997) Slovenske krajine. Ljubljana, DZS, 2., dopolnjena in razširjena izd.
 - Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19)
 - Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02 in 42/10)
 - Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16)
 - Priporočila za postavitve signalizacije za pohodne poti in poti nordijske hoje, Študija o označevanju in vzdrževanju tematskih pohodnih poti: http://www.zgs.si/fileadmin/zgs/main/img/CE/Javnost/GUP/Studija_o_tematskih_poteh/Priporocila_signalizacije_poh_poti.pdf
 - Priročnik za interpretacijo dediščine: <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/1892/7855/1003-1>
 - Priročnik za učenje in igro v gozdu: [http://eprints.gozdis.si/2052/Prirocnik_za_ucenje_in_igro_v_gozdu_9_10_\(1\).pdf](http://eprints.gozdis.si/2052/Prirocnik_za_ucenje_in_igro_v_gozdu_9_10_(1).pdf)
 - Program razvoja gozdov v Sloveniji (NPRG): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=NACP20>
 - Ramovš, J. (1990). Doživljanje, temeljno človekovo duhovno dogajanje. Ljubljana, Založništvo slovenske knjige.
 - Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji: <http://www.krajinskapolitika.si/strokovna-gradiva/#1546776312307-0a89124c-0435>
 - Register naravnih vrednot: <http://gis.arso.gov.si/geoportal/catalog/search/resource/details.page?uuid=%7BD007700F-CE87-4003-8CFA-81B22D11A8A5%7D>
 - Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO56>
 - Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/07).
 - Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Uradni list RS, št. 31/20;poglavje: 5.1 Biotska raznovrstnost in naravne vrednote – Nacionalni program varstva narave).
 - Skupna raba narave: <https://www.sharingnature.com/>
 - Spletna stran Nature 2000 v Sloveniji: <http://www.natura2000.si/o-naturi-2000>
 - Spletna stran o biotski raznovrstnosti v Sloveniji: <http://www.biotskaraznovrstnost.si/>
 - Spletna stran o invazivnih tujerodnih vrstah: <https://www.gov.si teme/invazivne-tujerodne-vrste-rastlin-in-zivali/>
 - Spletna stran o nadzoru v naravi: <https://www.gov.si teme/neposredni-nadzor-v-naravi/>
 - Spletna stran o naravnih parkih, rezervatih in spomenikih: <https://www.gov.si teme/naravni-parki-naravni-rezervati-in-naravni-spomeniki/>
 - Spletna stran o naravnih vrednotah: <https://www.gov.si teme/naravne-vrednote/>
 - Spletna stran projekta LIFE IP Care4Climate za gradivi: <https://www.care4climate.si/sl/knjiznica>
 - Spletna stran o zavarovanih vrstah: <https://www.gov.si teme/ogrozene-in-zavarovane-vrste-rastlin-in-zivali/>
 - Splošno o Uredbi EU o invazivnih tujerodnih vrstah: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Narava/Invazivne-vrste/IASUredba_Splosno.pdf
 - Sterže, J. (2010). Varstvo okolja. Učbenik. Zbirka Zelena Slovenija. Celje, Fit media, d.o.o.
 - Škapin, D, Blejec, M., Dintinjana, T. (ur.): Razmišljamo in delujemo trajnostno. Priročnik za vključevanje vsebin trajnostnega razvoja v izobraževanje. Center za poklicno izobraževanje. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/znamenja-trajnosti/>
 - Tilden, F. (1967). Interpreting Our Heritage. University of North Carolina Press.
 - Tilden, F. (2008) Interpreting our Heritage. 4th Ed. University of North Carolina Press, North Carolina; 224 strani.
 - Toman, M. J., Sernec, K., Kopčavar, V. (2018). Biologija celice in ekologija z varstvom okolja. Ljubljana, DZS (učni sklop: ekologija z varstvom okolja ter ohranjanje naravnih vrednot in biotske pestrosti).
 - Učbenik PAWS KONCEPT "PAWS KONCEPT" Copyright (c): <http://www.paws-europe.org/>
 - Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
 - Uredba o zavarovanih prostoživečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14).
 - Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000,Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13,

- 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18).
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02 in 67/03)
 - Veverka, J. A. (1994). Interpretive Master Planning, Acorn Naturalists, Tustin, CA.
 - Vodnik interpretator Doživetjem dediščine dajemo smisel, Thorsten Ludwig: http://www.interpret-europe.net/fileadmin/Documents/projects/HeriQ/the_interpretive_guide_2014_si.pdf
 - Zakon o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 13/18).
 - Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16).
 - Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.).
 - Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11).
 - Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20).

13. DELOVNA SKUPINA ZA PRIPRAVO KATALOGA STANDARDOV STROKOVNIH ZNANJ IN SPRETNOSTI

- Majda Stopar, Center RS za poklicno izobraževanje, vodja priprave kataloga
- Tomaž Hrastar, Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Mag. Robert Bolješič, Ministrstvo RS za okolje in prostor
- Andreja Krt, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
- Mag. Mojca Bedjanič, Zavod RS za varstvo narave
- Stanka Dešnik, Krajinski park Goričko
- Jože Prah, Zavod za gozdove Slovenije